

Merila za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev

Zbirni podatki

Uradni list RS, št. 94/2011

Čistopis, veljaven na dan: 14.12.2011

- veljavnost/uporaba: od 28.11.2011

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Besedilo

1. člen namen

Ta merila uporablja Svet Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu poleg Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Uradni list RS, št. 95/10 in 17/11) pri prvi akreditaciji in podaljšanju akreditacije študijskih programov za izobraževanje učiteljev. Z njimi sta določena tudi struktura in obseg (kreditno ovrednotenje) pedagoško-andragoškega izobraževanja (v nadaljevanju: pedagoškega usposabljanja).

2. člen

študijski programi za izobraževanje učiteljev

Pedagoški študijski programi so študijski programi za pridobitev izobrazbe in študijski programi za izpopolnjevanje na študijskem področju (14) izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev, v katerih se na ustrezen vzporedni, zaporedni ali integralni način povezujejo:

- vede o vzgoji in izobraževanju,
- discipline, na katerih temeljijo specifična predmetna področja, ki se poučujejo v vzgojno-izobraževalnih zavodih (v nadaljnjem besedilu: šolah),
- predmetne oziroma specialne didaktike ter
- pedagoška praksa.

Mednje spadajo:

a) študijski programi druge stopnje, po katerih se pridobi strokovni naslov magister profesor ali magistrica profesorica, in sicer:

- magistrski študijski programi, ovrednoteni s 60 do 120 KT oziroma tako, da skupaj s študijskim programom prve stopnje obsegajo 300 KT (trajajo pet let),
- enoviti magistrski študijski programi, ovrednoteni s 300 KT;

b) študijski programi prve stopnje za učitelje strokovnoteoretičnih predmetov oziroma strokovnih modulov v poklicnih oziroma strokovnih šolah, ovrednoteni z najmanj 240 KT,

c) študijski programi prve stopnje za predšolsko vzgojo, ovrednoteni s 180 KT,

d) študijski programi za izpopolnjevanje, to so programi za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe in drugi pedagoški programi, ovrednoteni s 60 KT.

Študijski programi za izobraževanje učiteljev iz točk a in b so praviloma dvopredmetni, izjemoma pa eno- ali večpredmetni.

V dvo- ali večpredmetnih študijskih programih morajo biti natančno razvidni deleži pedagoškega usposabljanja (sestavljene v skladu z 3. in 4. členom meril) ter deleži pedagoške prakse, ki so lahko vzporedni s predmeti matične discipline ali pa integrirani vanje.

3. člen

struktura in kreditno vrednotenje študijskih programov

Pedagoško usposabljanje v ustrezni povezavi s študijem predmeta oziroma predmetov, ki se poučujejo, zagotavlja pridobitev kompetenc, potrebnih za učinkovito opravljanje učiteljskega poklica. Ovrednoteno je z najmanj 60 KT in obvezno vsebuje:

- pedagoško-psihološka znanja (kot npr. psihologija, pedagogika, didaktika, andragogika, metodologija pedagoškega raziskovanja) ter družboslovno in humanistična znanja (kot npr. filozofija, sociologija, antropologija, ipd.),
- predmetne oziroma specialne didaktike v povezavi s študijem matične discipline ter pedagoško prakso.

Izjemoma so lahko študijski programi za pedagoško usposabljanje za poučevanje v višjih strokovnih šolah ovrednoteni z manj kot 60 KT, vendar ne manj kot 30 KT.

4. člen

pedagoška praksa

Pedagoška praksa v šoli kot obvezni sestavni del pedagoškega usposabljanja mora biti ovrednotena z najmanj 15 KT. Organizira in izvaja se po načelu reflektivne prakse in mora študentom omogočati integracijo predmetno-vsebinskega in pedagoško-profesionalnega znanja s postopnim vpeljevanjem v poučevanje in poklic učitelja.

Študentom s pedagoškimi izkušnjami se lahko praksa prilagodi po vsebini in obsegu.

Študijski programi za izpopolnjevanje, ki so namenjeni le učiteljem s pridobljeno polno poklicno kvalifikacijo, lahko pedagoško prakso nadomestijo z drugimi ustreznimi vsebinami s

področja izpopolnjevanja.

5. člen pridobljene kompetence

Diplomanti študijskih programov za izobraževanje učiteljev morajo biti sposobni povezati in uporabiti pridobljeno znanje v kompleksnih, nepredvidljivih in raznovrstnih okoliščinah, pri čemer se tesno povezujejo tri sestavine njihovih kompetenc: spoznavna (znanje in razumevanje), akcijska (poklicne sposobnosti) in čustveno-motivacijska (stališča in vrednote). Pridobiti si morajo predvsem naslednje splošne kompetence:

a) Učinkovito poučevanje in vzgajanje:

- obvladovanje temeljnih načel in postopkov načrtovanja, izvajanja in vrednotenja učnega procesa,
- upoštevanje razvojnih značilnosti ter individualnih razlik učencev pri spodbujanju uspešnega učenja,
- učinkovito izvajanje individualizacije in diferenciacije vzgojno-izobraževalnega dela,
- vzpostavljanje optimalnega učnega okolja z uporabo različnih učnih metod in strategij, ki vzpodbujajo miselno aktivnost učencev in temu ustrezno načrtovanje ciljev, preverjanje in ocenjevanje,
- razvijanje sposobnosti učencev za vseživljenjsko učenje z razvijanjem strategij samostojnega učenja,
- uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku in razvijanje informacijske pismenosti pri učencih,
- prepoznavanje učencev s posebnimi potrebami ter v sodelovanju z drugimi učitelji in strokovnjaki prilagajanje dela njihovim posebnostim,
- ustrezno uporabljanje različnih načinov spremljanja in preverjanja napredka učencev v skladu s cilji ter dajanje konstruktivne povratne informacije,
- učinkovito komuniciranje z otroki, učenci, dijaki in drugimi udeleženci izobraževanja (v nadaljevanju: učenci), razvijanje pozitivnega skupinskega ozračja ter dobrih odnosov z učenci in med njimi samimi,
- razvijanje jezikovnih sporazumevalnih zmožnosti učencev,
- razvijanje socialnih veščin učencev,
- oblikovanje varnega in spodbudnega učnega okolja, v katerem se učenci počutijo sprejete, v katerem se spoštuje različnost in spodbuja samostojnost in odgovornost,
- oblikovanje jasnih pravil povezanih s potekom pouka in izvajanjem učnega procesa ter organizacijo dela v razredu in za razred,

- oblikovanje jasnih pravil vedenja in discipline v razredu, ki temeljijo na spoštovanju vseh udeležencev,
  - uspešno soočanje z neprimernim vedenjem, agresivnostjo, konflikti ter uporabljanje ustreznih strategij za njihovo reševanje,
  - izkazovanje pozitivnega odnosa do učencev, ob razumevanju in spoštovanju učenčevega socialnega, kulturnega, jezikovnega in religioznega porekla, ter drugih osebnih okoliščin,
  - zavedanje etičnih razsežnosti svojega delovanja ter njihovo upoštevanje.
- b) Sodelovanje z delovnim in družbenim okoljem (z družbo in v družbi):
- z drugimi delavci na šoli, drugimi šolami in inštitucijami ter strokovnjaki na vzgojno-izobraževalnem področju,
  - s starši in drugimi osebami, odgovornimi za učence,
  - vzpostavljanje partnerskih odnosov in sodelovanje z drugimi šolami, inštitucijami v šolskem okolju ter strokovnjaki na vzgojno-izobraževalnem področju na lokalni, regionalni, nacionalni, evropski in širši globalni ravni.
- c) Usposobljenost za profesionalni razvoj:
- sposobnost samokritičnega premisleka o lastnem delu in njegovega vrednotenja,
  - izboljšanje kakovosti svojega dela s samoevalvacijo in nadaljnjim izobraževanjem in usposabljanjem,
  - usposobljenost za tvorno sodelovanje v razvojno-raziskovalnih projektih, namenjenih izboljšanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela.
- č) Organizacijske in vodstvene sposobnosti ob
- dobro poznavanje svojega poklica in predpisov, ki urejajo delovanje šole,
  - uspešno načrtovanje in upravljanje časa,
  - obvladovanje organizacijskih in administrativnih nalog v zvezi z načrtovanjem, izvajanjem, spremljanjem in vrednotenjem učnega procesa,
  - učinkovito vodenje učencev, oddelčne skupnosti učencev in koordiniranje oddelčnega učiteljskega zbora,
  - sposobnost za timsko delo in učinkovito reševanje problemov.

6. člen doktorski študijski programi

V doktorskih študijskih programih na študijskem področju (14) izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev se integralno povezujejo:

- vede o vzgoji in izobraževanju,
- discipline, na katerih temeljijo specifična predmetna področja, ki se poučujejo v šolah, ter
- predmetne oziroma specialne didaktike.

Doktorski študijski programi na tem področju so oblikovani tako, kot je določeno v 33. in 35. členu Zakona o visokem šolstvu. Individualno raziskovalno delo je usmerjeno v teoretična in praktična vprašanja iz vzgoje, izobraževanja oziroma poučevanja.

7. člen veljavnost meril

Ta merila začnejo veljati tretji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Z dnem njihove uveljavitve prenehajo veljati Merila za akreditacijo študijskih programov za izobraževanje učiteljev (Uradni list RS, št. 70/08).

(Objavljeno 25.11.2011)